

TAPIO

Metsäpienryhmän työlukuja: harjumetsät ja lehdot

EATR1 käsittely 15.09.25
Nora Arnkil

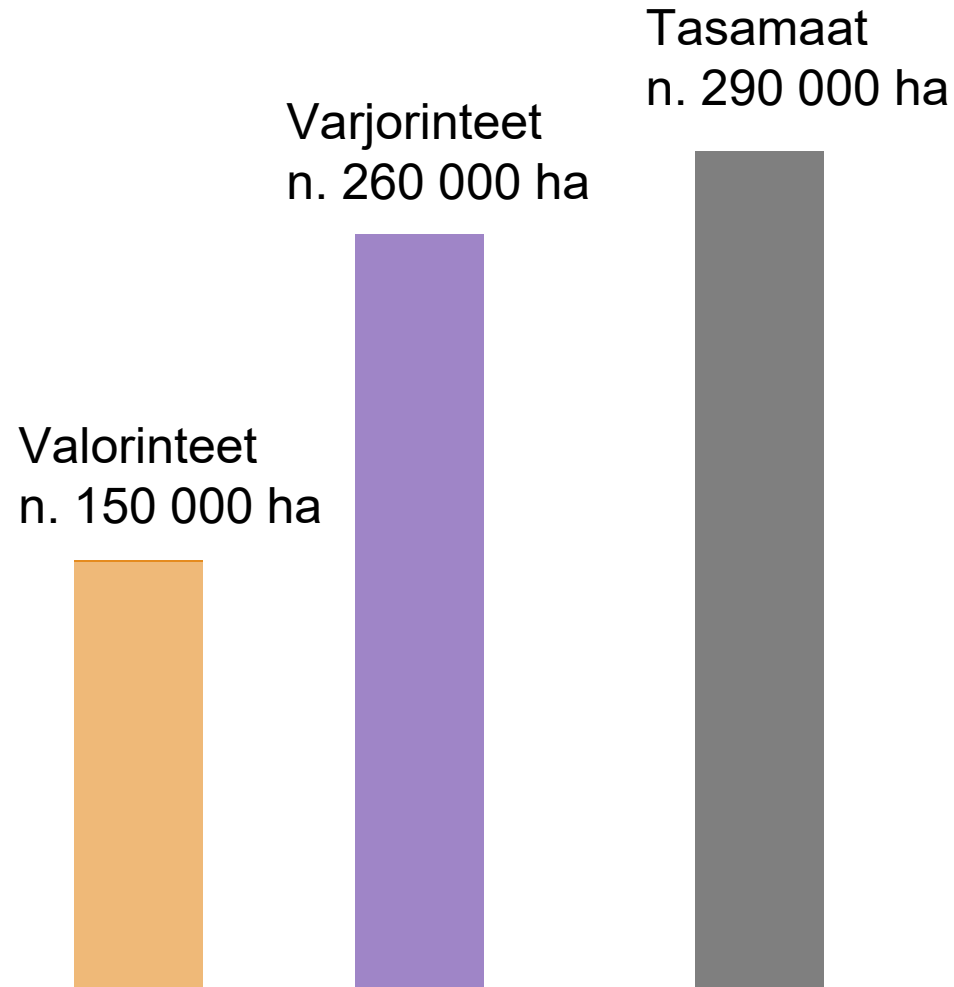
Harjumetsät (go6o)

Harjumetsät (go6o)

Suojelutaso	Nykyinen pinta-ala, km2	1995 pinta-ala, km2	FRA suojelutaso-arvioinnista	Pienryhmän ehdottama FRA, km2	Luontotyyppi-kohtainen palauttamis-pinta-ala, km2	Palauttamis-tavoite 2030 mennessä, km2	Palauttamis-tavoite 2030-2050, km2
U2-	7020	7100	7100				

Ei-hyvässä tilassa oleva pinta-ala, km2	Pinta-ala, jolla tulee aloittaa tilaa parantavat toimenpiteet v. 2030 mennessä, km2	Arvio pinta-alasta, jonka tilaa voidaan parantaa Natura-alueilla, km2	Tarvittava pinta-ala, jolla tulee aloittaa tilaa parantavat toimenpiteet v. 2030 jälkeen, km2
0		376	

Harjumetsät, raportoitu pinta-ala 702 000 ha

- Luontotyyppin rajaamiseen käytetty GTK:n jäätikkösyntyiset maaperämuodostumat-aineistoa (2023) valikoiduin osin ja SMK:n puustoaineistoa
→ ns. harjumetsämaski
- Harjumetsämaskista eroteltuna harjumetsien kokonaispinta-alasta
 - **valo- ja varjorinteitä** on yhteensä 410 500 ha ja
 - **tasamaita** 291 500 ha
- Geologisia **valorinteitä** on harjumetsämaskin mukaan 155 100 ha (Luhti-tieto)
 - Josta ekologiselta laadultaan (lajistollisesti) hyvässä tilassa on todennäköisesti max. joitain tuhansia hehtaareita

Luhti: Tunnistamiskriteerit

Tulkinta	Kriteerit	Raja-arvoja
Vaihtoehto 1. Harjukasvillisuuden ja -lajiston perusteella määritellyt valorinteet	Avoin puustorakenne, harjukasvillisuutta, harjujen kasvupaikkatyyppiä, kivennäismaapaljastumia, humuskerros puuttuu tai ohut, metsäsammalet eivät vallitsevia.	Mäntyvaltaisuus > 70% latvuspeittävyys < 60%, kivennäismaapaljastumia > 5 %, metsäsammalten peittävyys < 50%
Vaihtoehto 2. Geologisin ja topografisin perustein määritellyt harjujen etelä- ja länsirinteet	Eteläisiin ja läntisiin ilmansuuntiin aukeava rinne, karkeata maalajia.	Rinteen kaltevuus 5%, rinteen suunta SE-NW, maalaji hiekkaa tai karkeampaa
Vaihtoehto 3. Geologisin ja topografisin perustuin määritellyt harjut (sisältäen kaikki ilmansuunnat), sekä niiden välittömät lähiympäristöt	Kaikki harjut joilla selvä korkeusero ympäröivään maastoon, riippumatta rinteen suunnasta.	Harjun kaltevuus keskimäärin 5%, harjulla yli 20 metrin korkeuseroja
Vaihtoehto 4. Kaikki jäätikköjokimuodostumat (glasifluvიაალiset muodostumat)	Kaikki syntyhistorian perusteella arvioidut metsäiset jäätikköjokimuodostumat, sisältäen myös reunamoreenimuodostumat.	Ei ole
”Jokeri”. Vaihtoehtoihin 1-3 voitaisiin katsoa kuuluvaksi kaikki 1-kriteerit täyttävät kohteet (esim. tasamailla)		

Valorinteet
n. 150 000 ha

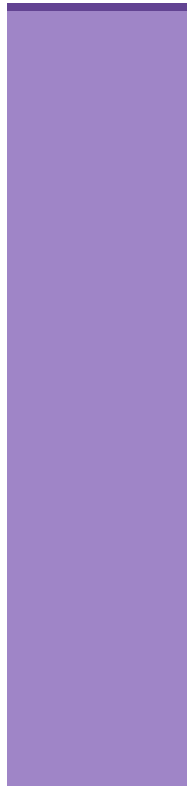

- **(Geologisia) valorinteitä on 155 100 ha, 21 % direktiiviraportoinnin mukaisesta kokonaisalasta**
 - Joista max. 1000-2000 ha on lajistoltaan edustavaa eli hyvässä tilassa (asiantuntija-arvio)
 - Boreaalisen luonnonmetsän kriteerit täyttäviä kohteita 5900 ha (VMI13) (4 %)
 - Loput 95 % alasta?
 - Suojelualueilla 13 %, puuntuotannon maalla 87 % (VMI13)
 - Puuntuotannon maalla nuoria ikäluokkia (<40 v.) 40 %, 40-80 v. 35 % ja puustoltaan vanhaa (>80 v.) 25 %
 - Puustoltaan harvaa ja järeää alaa arviolta vain n. 4 %? (VMI13)
 - **Tavoitetila?**
 - Arvokkaan paahdelajiston elinympäristöjen tilan parantaminen ja lisääminen aktiivisin hoitotoimin, XX ha v. 2030/2040/2050 mennessä?
 - Lajiston näkökulmasta potentiaalisilla kohteilla mäntyvaltaisuus, avoimuus, maanpinnan käsittelyt, XX ha?
 - Peitteisyyden ylläpitäminen lähtötilanteeltaan (täys)puustoisilla kohteilla, XX ha?
 - Loppujen kohteiden käsittely?

METSÖssä on tehty paahdeympäristöjen hoitoa 67 ha (2008-2024). Helmissä on tavoitteena hoitaa paahdeympäristöjä valtion monikäyttömetsissä 140 ha v. 2026-2030.

Varjorinteet

Varjorinteet
n. 260 000 ha

- **Varjorinteitä on 255 400 ha, 36 % direktiiviraportoinnin mukaisesta kokonaisalasta**
 - Boreaalisen luonnonmetsän kriteerit täyttäviä kohteita 13 800 ha (VMI13) (5,4 %)
 - Loput alasta?
 - Suojelualueilla 13 %, puuntuotannon maalla 87 % (VMI13)
 - Puuntuotannon maalla nuoria ikäluokkia (<40 v.) 34 %, 40-80 v. 37 % ja puustoltaan vanhaa (>80 v.) 27 % - *keskim. karvan verran vanhempaa kuin valorinteillä*
 - Peitteisen metsän osuus (nykytila vrt. tavoitetila) tuntematon
 - **Tavoitetila?**
 - Peitteisyyttä ylläpitävät käsittelyt ja esim. vanhojen ja lahopuiden määrän lisääminen (kytkös metsäindikaattoreihin)
 - XX hehtaaria v. 2030 / 2040 / 2050 mennessä?
 - TAI käsittelemättömyys/aika (passiivinen ennallistaminen käytännössä boreaaliseksi luonnonmetsäksi)
 - Suppien ja muiden erityiskohteiden turvaaminen (osuus luontotyyppistä?)
→ (aidosti) peitteiset käsittelyt/metsänkäsittelyn ulkopuolelle rajaaminen ja suojelu

Tasamaat

Tasamaat
n. 290 000 ha

- **Tasamaita on 291 500 ha, 42 % direktiiviraportoinnin mukaisesta kokonaisalasta**
 - Boreaalisen luonnonmetsän kriteerit täyttäviä kohteita 9 200 ha (VMI13) (3 %)
 - Lajistollisesti arvokkaita tasamaan kohteita XX ha?
 - Mikä osuus tasamaista on valorinteiden ns. suojavyöhykettä?
 - Loput alasta?
 - Suojelualueilla 8 %, puuntuotannon maalla 92 % (VMI13)
 - Puuntuotannon maalla nuoria ikäluokkia (<40 v.) 37 %, 40-80 v. 38 % ja puustoltaan vanhaa (>80 v.) 23 % - *keskim. karvan verran nuorempaa vrt. valo- ja varjorinteet*
 - **Tavoitetila?**
 - Arvokkaan paahdelajiston elinympäristöjen tilan parantaminen ja lisääminen aktiivisin hoitotoimin – millaisista hehtaareista puhutaan?
 - Lajiston näkökulmasta potentiaalisilla kohteilla mäntyvaltaisuus, avoimuus, maanpinnan käsittelyt – XX ha?
 - Peitteisyyden ylläpitäminen lähtötilanteeltaan puustoisilla kohteilla – XX ha?
 - Loppujen kohteiden käsittely: normaalia metsätaloutta höystettynä runsaammalla säästöpuustolla ja ++ luonnonhoidolla / jotain muuta??

Harjumetsien eri tulkintavaihtoehtojen valinta vaikuttaa merkittävästi tasamaiden rajaamiseen osaksi luontotyyppiä! ... ja mitä niille tehdään (tavoitetila)

Luhti: Hyvän tilan kriteerit

Tulkinta	Kriteerit	Raja-arvoja
Vaihtoehto 1. Harjukasvillisuuden ja -lajiston perusteella määritellyt valorinteet	Samat kuin tunnistamiskriteerit, ovat hyvässä tilassa	Mäntyvaltaisuus > 70% Latvuspeittävyys < 60 % Kivennäismaapaljastumia > 5 % Metsäsammalten peittävyys < 50%
Vaihtoehto 2. Geologisin ja topografisin perustein määritellyt harjujen etelä- ja länsirinteet	a) Mäntyvaltaisuus, avoimuus b) Peitteisyys	a) Mäntyvaltaisuus > 70% Latvuspeittävyys < 70 % b) Pohjapinta-ala > 9 (E-S) > 6 (P-S)
Vaihtoehto 3. Geologisin ja topografisin perustein määritellyt harjut (sisältäen kaikki ilmansuunnat), sekä niiden välittömät lähiympäristöt	Kuten edellisessä kohdassa	Kuten edellisessä kohdassa
Vaihtoehto 4. Kaikki jäätikköjokimuodostumat (glasifluviaaliset muodostumat)	a) Varsinaiset harjut (valo- ja varjorinteet): kuten kohdissa 2 ja 3 b) Tasamaat: 1. Riittävä peitteisyys 2. Tai mäntyvaltaisuus c) Tai metsäpinta-alan säilyminen	a) Kuten kohdissa 2 ja 3 b) 1. Kuten kohdissa 2 ja 3 2. Mäntyvaltaisuus > 60% c) Metsälainsäädännön raja-arvot
"Jokeri". Vaihtoehtoihin 1-3 voitaisiin katsoa kuuluvaksi kaikki 1-kriteerit täyttävät kohteet (esim. tasamailla)	Samat kuin tunnistamiskriteerit, ovat hyvässä tilassa	

Huom. Kaikkiin hyvän tilan kriteereihin voidaan lisätä puuston järeys- ja lahoppuustokriteerit (esim. lahoppuustoa yli 10 m³/ha)

Pinta-alojen jakautuminen omistajaryhmittäin

- Luontotyyppien kokonais- ja metsämaan pinta-alat ha, koko maassa omistajaryhmittäin (VMI12/13, Luodsi-raportti)
 - **Valorinteet**
 - Valtion mailla 29 % kunnat 5 %, 65 % yksityismaat (puuntuotannon metsämaa)
 - **Varjorinteet ja tasamaat**
 - Valtio 26 %, kunnat 5 %, yksityismaat 68 % (puuntuotannon metsämaa)

Omistaja	Harjumetsien valorinteet	Harjumetsien varjorinteet ja tasamaat
Valtio	40 349	136 319
Valtio (metsämaa)	37 229	124 807
Kunnat	6 712	28 692
Kunnat (metsämaa)	6 712	28 345
Ei-julkinen	83 113	327 848
Ei-julkinen (metsämaa)	82 767	326 824
Yhteensä kaikki	130 174	492 858
Metsämaan osuus yhteensä	126 707	479 976

Vaihtoehto 1.

Harjukasvillisuuden
ja -lajiston
perusteella
määritellyt
valorinteet

- Natura-luontotyyppioppaan (2001) kuvausta pitkälti vastaava tulkinta
- Yhteneväinen naapurimaiden tulkinnan kanssa?
- Samansuuntainen tulkinta luonnonsuojeluasetuksen "harjumetsien valorinteet" suojellun luontotyyppin kanssa
- Keskittyy ekologiaaltaan, ominaispiirteiltään ja lajistoltaan omaleimaiseen luontotyyppiin

- Pinta-ala pienentynyt radikaalisti ja vähenee edelleen – suotuisa viiteala?
- Luontotyyppin ja hyvän tilan määritelmä hyvin lähellä toisiaan
- Soveltuu huonosti poimintakriteereiksi
- Ei huomioi harjuja ekologisina ja geologisina kokonaisuuksina
- Valtaosalla niistä Natura-alueista, joille harjumetsät on merkitty suojeluperusteeksi, luontotyyppiä ei enää löytyisi?

Vaihtoehto 2.

Geologisin ja
topografisin
perustein
määritellyt etelä-
ja länsirinteet

- Kuvaava paahdeympäristöjen ja niiden lajiston esiintymisen ilmeisintä potentiaalia (valorinteitä)
- Soveltuu hyvin poimintakriteereiksi
- Tulkinta yhteneväinen LuTU-luontotyyppin "harjumetsien valorinteet" kanssa

- Uusi tulkinta, jota ei ole aiemmin sovellettu
- Valtaosa pinta-alasta kohteita, jotka umpeenkasvaneita ja ilman harjulajistoa – toimenpiteet ja hyvä tila?
- Ei huomioi harjuja ekologisena kokonaisuutena (ei sisällä habitaattimanuaalissa mainittuja varjorinteitä)
- Tässäkin tulkinnassa haasteita Natura-verkoston 9060-kohteiden kanssa

Vaihtoehto 3.

Geologisin ja topografisin perustein määritellyt harjut (sisältäen kaikki ilmansuunnat), sekä niiden välittömät lähiympäristöt

- Voidaan katsoa vastaavan pitkälti habitaattimanuaalin kuvausta (valorinteet, varjorinteet, ympäristöstään erottuvat harjumuodostumat)
- Huomioi harjut ekologisina ja geologisina kokonaisuuksina
- Soveltuu hyvin poimintakriteereiksi

- Uusi tulkinta, jota ei ole aiemmin sovellettu
- Valtaosa pinta-alasta kohteita, jotka umpeenkasvaneita ja ilman harjulajistoa – toimenpiteet ja hyvä tila?
- Raportointiongelmia Natura-alueilla?

Vaihtoehto 4.

Kaikki jäätikköjoki-muodostumat (glasifluviaaliset muodostumat)

- Direktiiviraportoinnin mukainen tulkinta
- Muodostaa laajoja geologisia kokonaisuuksia
- Parempi kytkeytyneisyys

- Suurin osa alasta Natura-alueiden ulkopuolella, syntynyt haasteellinen tilanne
- Poikkeaa huomattavasti naapurimaiden tulkinnasta
- Pinta-alaa dominoivat tasamaat (40 % kokonaisalasta), joiden lajistollinen ja luontotyyppillinen peruste suojelulle jäänyt epämääräiseksi
- Tasamaat aiheuttavat haasteita myös luontotyyppin realistiselle turvaamiselle
- Valtaosa pinta-alasta kohteita, jotka umpeenkasvaneita ja ilman harjulajistoa – toimenpiteet ja hyvä tila?
- ...jos suojelun lähtökohtana geologinen muodostuma, (minkä tahansa) metsän säilyttäminen keskeinen tavoite?
- Tulkinnan vaikutus muuhun maankäyttöön? (vrt. heikentämättömyysvelvoite)

Toimenpiteet?

- Tilan parantamisen toimet kannattavaa kohdistaa etenkin paahdeympäristöihin (sijainnista riippumatta)
 - Poltot, puuston harvennukset ja maanpinnan käsittelyt, siirtoistutukset jne.
 - ...myös talousmetsäkäsittelyjen yhteydessä
 - METSO-ohjelmassa on suojeltu pysyvästi harjumetsien paahdeympäristöjä 522 ha (tilanne v. 2023) ja tehty luonnonhoitotoimia 67 ha (2008-2024). Helmi-ohjelmassa valtion monikäyttömetsissä tavoitteena 2026-2030 tehdä paahdeympäristöjen hoitoa 140 hehtaarilla.
 - Harjumetsien valorinteiden suojelu LSL (64§) keinoin
- Harjulajiston palauttamispotentiaalin ja (valorinteiden) suotuisan viitealan arvioiminen?
- Varjorinteillä peitteisyyttä ylläpitävät käsittelyt ja käsittelemättömyys/aika (passiivinen ennallistaminen käytännössä boreaaliseksi luonnonmetsäksi)
- Boreaalisten luonnonmetsien kriteerit täyttävät kohteet metsänkäsittelyn ulkopuolelle/suojeluun

Toimenpiteet?

- Sitoumustyössä tunnistettu toimet:

- Selvitetään harjumetsien määrä, sijainti sekä tila ja luontotyyppin parantamisen edellyttämien toimenpiteiden tarve, määrä ja vastuutahot.
- Toteutetaan harjumetsien ennallistamispolttoja ja paahdeympäristöjen hoitoa suojelualueilla käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa. Metsähallitus toteuttaa harjujen paahdeympäristöjen hoitoa 150 hehtaarilla vuoteen 2025 mennessä ja 140 hehtaarilla vuoteen 2030 mennessä.
- Kehitetään ja toteutetaan paahdeympäristöjen hoitotoimia talousmetsissä. Kehitetään harjumetsien varjoympäristöjen ja suppien huomioimista metsänkäsittelyn yhteydessä esimerkiksi metsän- ja luonnonhoidon suositusten kautta.
- Lajistollisesti arvokkaisiin paahdeympäristöihin liittyvien uusympäristöjen (soranottoalueet, pientareet) hoito.
- Harjumetsät-luontotyyppin suojelu osana METSO- ohjelmaa käytettävissä olevien resurssien puitteissa. METSO-ohjelmassa on suojeltu pysyvästi harjumetsien paahdeympäristöjä 522 ha vuoteen 2023 mennessä.
- Suojellaan edustavat vanhat harjumetsät osana vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelua.
- Tehostetaan muulla kuin luonnonsuojelulailla suojeltujen Natura-alueiden harjumetsien suojelua.

Lehdot (9050)

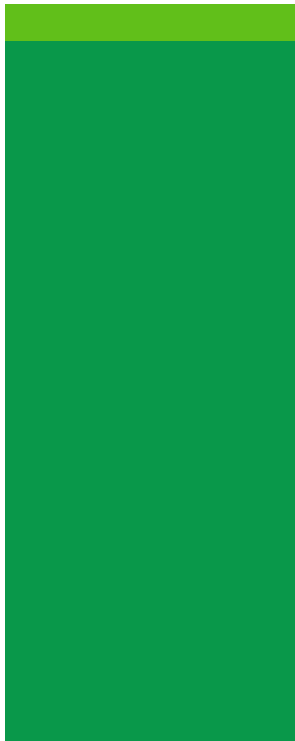
Lehdot (9050) bor.

Suojelutaso	Nykyinen pinta-ala, km2	1995 pinta-ala, km2	FRA suojelutaso-arvioinnista	Pienryhmän ehdottama FRA, km2	Luontotyyppi-kohtainen palauttamis-pinta-ala, km2	Palauttamis-tavoite 2030 mennessä, km2	Palauttamis-tavoite 2030-2050, km2
U2=	2600	1500-2000	CV				

Ei-hyvässä tilassa oleva pinta-ala, km2	Pinta-ala, jolla tulee aloittaa tilaa parantavat toimenpiteet v. 2030 mennessä, km2	Arvio pinta-alasta, jonka tilaa voidaan parantaa Natura-alueilla, km2	Tarvittava pinta-ala, jolla tulee aloittaa tilaa parantavat toimenpiteet v. 2030 jälkeen, km2
2200-2400	660-720	69	

Lehdot, 260 000 ha

Boreaaliset lehdot
n. 260 000 ha

- Nykypinta-alaksi raportoitu 260 000 ha (VMI13)
 - josta 240 000 ha on **kivennäismaan lehtoja** ja 16 000 ha **lehtokorpia**
- Noin 95 % alasta (n. 240 000 ha) sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella
- Direktiiviraportoinnissa tila arvioitu pääosin (85-90 %) ei-hyväksi VMI:n perusteella
 - Luontotyyppistä valtaosa talouskäytössä olevaa metsää = nuorta, tasajaksoista ja -ikäistä puustoa, vähälahopuustoista jne.
 - Mukana myös hoidetut lehdot (puuston käsittelyt), jotka todennäköisesti pääosin hyvässä tilassa, mutta määrä todennäköisesti pieni (satoja hehtaareja)
 - Talousmetsälehtojen tilan parantamisen ja käsittelyjen mahdollisuudet?

Talousmetsälehdot - käsittelymahdollisuudet

- **Käsittelykysymyksiä mietitään nyt etenkin metsätalousmaalla olevien direktiivilehtojen näkökulmasta**
 - Suojelualueilla mahdollinen käsittely tarkoittaa luonnonhoitoa ja esim. vesitalouden ennallistamista
- **Talousmetsälehdöissä** tulisi pyrkiä ylläpitämään ja kehittämään lehtotyyppille luonteenomaista
 - puuston monipuolisuutta; kerroksellisuutta ja eri-ikäisrakenteisuutta, monipuulajisuus lehtotyyppin mukaan
 - vanhoja ja järeitä puuyksilöitä, (jaloja) lehtipuita suosien
 - lahoppuustoa
 - vesitaloutta
 - lehtolajistoa
- Ei ojituksia
- Vain kevyt maanmuokkaus tuoreissa ja kuivissa lehdoissa
- Myös ennallistaminen/luonnonhoito (aktiivinen JA passiivinen) ja AIKA keskeisiä toimenpiteitä hyvän tilan saavuttamiseksi

Talousmetsälehtojen käsittelyn peruseriaatteita:

- Hakkuissa säilytetään puuston ja pensaston kerroksellisuus ja monipuolisuus
 - Eri-ikäisrakenteinen kasvatusta
 - Jaksollisessa kasvatuksessa harvennusvoimakkuutta vaihdellaan lehtokuvioiden sisällä, päätehakkuissa jätetään riittävästi säästöpuustoa
- Pääsääntöisesti tehdään kasvutilaa (jaloille) lehtipuille sekä lehtopensaille, mutta myös kuusivaltaiset lehdot ovat osa luontotyyppiä ja niitä voidaan ylläpitää kuusivaltaisina
- Ylipäätään toteutusvaihtoehtojen monipuolisuus; kärjistäen vain tiheitä kuusikkovaihteita tulee välttää
- Maa- ja pystylahoppuun turvaaminen keskeistä
- Arvokkaimmat ja herkkimmät (vesitalous, varjoisa ja kostea pienilmasto ja siihen sopeutunut lajisto, runsas lahoppuusto) kohteet rajataan metsänkäsittelyn ulkopuolelle
- Huomioidaan myös kohteet, joiden tärkein luontoarvo on esim. kuusen juurisienet ja lahottajalajisto

Lehtojen (260 000 ha) tilan parantaminen

< 10 % pinta-alasta

Suojeltavat kohteet

- Kosteat lehdot (? %)
- Runsaslahopuustoiset kohteet (2,5* %)
- Luonnontilaiset/kaltaiset kohteet (4-10* %)
- Luontaisesti syntyneet jalopuuvallat lehdot (>1 %?)

*Luvut VMI-arvioita Lehtojen hyvä tila-raportista, osin päällekkäisiä ja suojelualueilla olevia aloja (?)

> 90 % pinta-alasta

Taloudsmetsälehdot

- Käsittelyt eri-ikäistä, -kokoista ja -lajista puustoa ja pensastoa ylläpitäen (lähtötilanteen ja lehtotyypin mukaan)
- Peitteinen metsänkäsittely / säästöpuu-metsätalous
- Lahopuuston turvaaminen ja lisääminen keskeistä (lahopuustoa niukasti tai ei lainkaan 80* % metsätalouskohteista)
- Säästöpuustoa jätetään lehtotyypin mukaan min. 20-30 m³/ha
- Ei ojituksia, vain kevyt maanmuokkaus tuoreissa ja kuivissa lehdoissa
- Pienten lehtokuvioiden luonnonhoito muiden kuvioiden käsittelyjen yhteydessä

Miten lisää volyymia?

- Missä lehdot sijaitsevat? Entä arvokkaimmat kohteet? Kriittinen tieto maanomistajille ja toimijoille
- Tiedon lisääminen, maanomistajien herättely
- Motivointi tavallisesta poikkeavaan käsittelyyn?
 - Metsätalouden tuet, uudet kannusteet ja rahoitusinstrumentit
- Lainsäädännölliset toimet?
- Teollisuuden ja MTK:n tiekarttojen toteutukseen lisää pontta
- Resurssit suojeluun ja luonnonhoitoon

Luonnon-
hoidolliset
toimen-
piteet ja
ennallis-
taminen

Toimenpiteet?

- Tietopuutteiden paikkaaminen lehtojen sijainnin ja tilan osalta
- Rehevien lehtojen suojelu ML10§:n keinoin
- Sitoumustyössä tunnistetut toimet:
 - Selvitetään lehtojen määrä, sijainti sekä tila ja luontotyyppin parantamisen edellyttämien toimenpiteiden tarve, määrä ja vastuutaho.
 - Kunnostus- ja luonnonhoitotoimenpiteet käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa, huomioiden mm. lajiston edellytysten, puuston kerroksellisuuden, vaihtelevan tilajakauman ja puulajivalikoiman turvaamisen. Metsähallitus toteuttaa lehtojen hoitoa 500 hehtaarilla Helmi-ohjelmassa valtion talousmetsissä vuoteen 2025 mennessä ja 150 ha vuoteen 2030 mennessä.
 - Kehitetään ja toteutetaan talousmetsälehdon hoitoa käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Kehitetään lehtojen huomioimista metsänkäsittelyn yhteydessä esimerkiksi metsän- ja luonnonhoidon suositusten kautta. Toimeenpannaan yksityisen sektorin toimijoiden monimuotoisuustiekarttoja.
 - Torjutaan haitallisia vieraslajeja priorisoiden suojelualueet ja alueet niiden välittömässä läheisyydessä.
 - Lehtipuiden taimettumisen ja luontaisen kehityksen turvaamisen huomioiminen hirvieläinten kannantiheystavoitteiden asettamisessa.
 - Kohdennetaan lisäsuojelua käytettävissä olevien resurssien puitteissa lehtoihin, etenkin edustaviin esiintymiin. METSO-ohjelmassa on suojeltu pysyvästi 3 536 ha lehtoja vuoteen 2023 mennessä ja ohjelma jatkuu vuoteen 2025.

Lehdot (9050) alp.

Suojelutaso	Nykyinen pinta-ala, km2	1995 pinta-ala, km2	FRA suojelutaso-arvioinnista	Pienryhmän ehdottama FRA, km2	Luontotyyppi-kohtainen palauttamis-pinta-ala, km2	Palauttamis-tavoite 2030 mennessä, km2	Palauttamis-tavoite 2030-2050, km2
U1-	5,1-9,2	5	CV				

Ei-hyvässä tilassa oleva pinta-ala, km2	Pinta-ala, jolla tulee aloittaa tilaa parantavat toimenpiteet v. 2030 mennessä, km2	Arvio pinta-alasta, jonka tilaa voidaan parantaa Natura-alueilla, km2	Tarvittava pinta-ala, jolla tulee aloittaa tilaa parantavat toimenpiteet v. 2030 jälkeen, km2
2,1	0,63	2,1-6,2	

Toimenpiteet?

- Alpiinisilla lehdoilla tietopuutteita sekä luontotyyppin tilan että esiintymisalueen osalta → paikkaaminen
- Sitoumustyössä tunnistetut toimet:
 - Porojen laidunnuspaineen säätely ja laidunkierron kehittäminen (sääntelynä porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat ja poronhoitolaki). Toteutetaan laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmia luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta vaikuttaviksi. Toteutetaan poronhoitoa koskevat suositukset porotalouden tulevaisuustyöryhmän raportista.
 - Porolaidunten huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa ja luonnonvarojen hyödyntämisessä. Alkuperäiskansojen kuuleminen maankäytön suunnittelussa (FPIC-periaate).